

## TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

2023-09-13 Nr. NV-2283

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1185 TAIS-23-9564(2)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2002 M. RUGPJŪČIO 23 D. NUTARIMO NR. 1341 „DĖL VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ VADOVŲ DARBO UŽMOKESČIO“ PAKEITIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendina- masis teisės aktas	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Taip <input type="checkbox"/> Ne Priėmimo Terminas <b>Data iš kalendoriaus</b>	<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerija</i>	Pasirenkama <input type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input checked="" type="checkbox"/> Nesvarstyta <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV pasitarime <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje <input type="checkbox"/> Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> Taip <input type="checkbox"/> Ne			

## SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Valstybės valdomų įmonių (toliau – VVI) vadovų atlyginimai yra žemesni nei rinkos įmonių vidurkiai, nekonkurencingi, sunku pritraukti kompetentingus vadovus. Mažą atlyginimo pastoviąją dalį dažnai siekiama kompensuoti didesne kintamąja dalimi. Taip sudaromos prielaidos nustatyti lengvai pasiekiamus VVI veiklos tikslus, o tokia praktika žalinga ir iškreipia kintamosios dalies paskirties sampratą.

Valdymo koordinavimo centro duomenimis (2022 m.), VVI vadovų vidutinis metinis darbo užmokestis sudaro tik apie 55–70 proc. rinkos vidurkio. Skirtumus nuo rinkos vidurkių lemia vadovų atlygio reguliavimas, kuris nustato žemus pastoviosios atlyginimo dalies režius bei galimybę kintamajai atlyginimo daliai sudaryti reikšmingą dalį viso atlyginimo (VVI vadovų kintamoji atlyginimo dalis yra apie 27,5 proc. viso atlyginimo, o rinkoje veikiančių įmonių vadovų kintamoji atlyginimo dalis – apie 14-17 proc. atlyginimo).

Tęsiant viešojo sektoriaus vadovų darbo užmokesčio reformą, siekiant, kad valstybės įmonėse dirbtų profesionalūs, atsakingi ir motyvuoti vadovai, kurių darbas būtų orientuotas į veiklos efektyvinimą, rezultatyvumą bei ambicingų tikslų pasiekimą, jiems turėtų būti nustatyti žymiai konkurencingi atlyginimai.

Šiuo metu valstybė valdo 38 VVI.

## PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

- Nustatoma, kad VVI vadovų darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, kintamoji dalis ir premija.
- Pareiginės algos koeficientai susiejami su pareiginės algos (atlyginimo) baziniu dydžiu – 1785,40 Eur (nustatytas Pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatyme), atsižvelgiant į valstybės įmonės kategoriją (vietoj 4 būtų 3 įmonių kategorijos). Konkretų pareiginės algos koeficiento dydį nustatytų valstybės įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija.

Valstybės įmonių kategorijos	Koeficientai
Didelė	4,9–11
Vidutinė	2,5–5,3
Maža ir labai maža	1,9–4,3

- Pakeičiama kintamosios dalies išmokėjimo tvarka – kintamoji dalis negalėtų viršyti 30 proc. vadovui praėjusiais metais išmokėtos pareiginės algos ir būtų išmokama vieną kartą, pasibaigus finansiniams metams ir atsižvelgus į praėjusių finansinių metų veiklos rodiklių įvykdymą (dabar 50 proc. ir periodinėmis (mėnesio) išmokomis).
- Numatoma, kad valstybės įmonės savininko teisės ir pareigas įgyvendinanti institucija už išskirtinį VVI vadovo indėlį įgyvendinant valstybės įmonės tikslus arba pasiektus išskirtinius rezultatus, pasibaigus finansiniams metams ir patvirtinus finansinių ataskaitų rinkinius, iš valstybės įmonės pelno arba iš sutaupytų lėšų, skirtų darbo užmokesčiui, gali skirti premiją, kurios dydis negali viršyti 4 vadovo pareiginės algos dydžių.
- Atsisakoma galiojančių pastoviosios dalies didinimo pagrindų (t.y. jei valstybės įmonė yra nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbi įmonė (iki 75 proc.); jei valstybės įmonė pagal Įmonių atskaitomybės įstatymą laikoma didele įmone (iki 50 proc.); jei įmonė turi įgaliojimus atlikti viešąjį administravimą, tai priskiriama viena kategorija

## TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

aukštesnei kategorijai), galimybės skirti materialinę pašalpą (iki 5 MMA), kitų ribojimų (pvz. kad vadovo alga negali būti didesnė už darbuotojų 8 VDU, kad vadovo pavaduotojui nustatomi 10-20 proc. mažesni dydžiai ir kt.), suteikiant valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai didesnes diskrecijos teises.

- Pakeičiama data (iš balandžio 1 d. į kovo 1 d.) iki kurios VVI turi pateikti informaciją apie nutarimo įgyvendinimą, o duomenų rinkimas ir analizė pavedama ne SADM, bet VŠĮ Valdymo koordinavimo centrui, kuris apibendrintą informaciją apie nutarimo įgyvendinimą kasmet iki birželio 15 d. skelbs savo interneto svetainėje.

*Priėmus Nutarimo pakeitimus, VVI vadovų pastoviosios dalies koeficientai keistųsi taip:*

Valstybės įmonės kategorija	Nutarime numatyti pastoviosios dalies dydžiai, Eur (jei bazinis dydis – 186 Eur)	Nutarimo projekte numatyti pareiginės algos dydžiai, Eur (jei bazinis dydis – 1785,40 Eur)
I	3571,20–4054,80	8748,46–19639,40
II	3013,20–3571,20	4463,5–9462,62
III	2362,20–3013,20	3392,26–7677,22
IV	1729,80–2362,20	

### ĮGYVENDINIMAS

- Nutarimas įsigaliojotų nuo 2024 m. sausio 1 d. Numatytos pereinamosios nuostatos: jei įsigaliojus nutarimui, VVI vadovui 2023 m. nustatyta kintamoji dalis už 2022 m. rezultatus neišmokėta, ji būtų apskaičiuojama ir išmokama iki nutarimo įsigaliojimo galiojusia tvarka; kintamoji dalis už 2023 m. veiklos rezultatus būtų apskaičiuojama pagal algos dydžius, nustatytus iki nutarimo įsigaliojimo, ir išmokama vieną kartą nutarime nustatyta tvarka; premija už gerus vadovo darbo rezultatus ir gerą darbo pareigų vykdymą 2023 m. galės būti skiriama iki nutarimo įsigaliojimo galiojusia tvarka.
- Valstybės įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinančių institucijų, VŠĮ Valdymo koordinavimo centro atsakomybės aiškios.
- Papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės (VVI vadovams darbo užmokestis mokamas iš valstybės įmonės lėšų).

### STEBĖSENA

Stebėsenos rodikliai nenustatomi.

### SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Derinimo metu pastabas ir pasiūlymus pateikė ne tik suinteresuotos ministerijos, bet ir Susisiekimo ministerijai pavaldžios akcinės bendrovės – AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, AB „Kelių priežiūra“, AB „Lietuvos geležinkeliai“, AB Lietuvos paštas, AB „Smiltynės perkėla“, AB „Oro navigacija“, AB „Detonas“.

### TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įvertintos Aplinkos ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Energetikos ministerijos, Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Valdymo koordinavimo centro, Valstybės kontrolės, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Susisiekimo ministerijos valdomų įmonių pateiktos pastabos ir pasiūlymai. Su Vidaus reikalų ministerija ir Žemės ūkio ministerija suderinta be pastabų. Argumentai dėl Aplinkos, Energetikos, Finansų, Teisingumo ministerijų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta abar atsižvelgta iš dalies, pateikti derinimo pažymoje.

Rengėjai projektą turės patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023-09-13 išvadoje Nr. NV-2282 pateiktas tikslinamojo pobūdžio pastabas.

### PAŽYMĄ PARENGĖ

Aušra Gratulevičienė

Socialinės politikos grupė, patarėja